

Vergaderjaar 2017–2018

34 775 XVI**Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2018****Nr. 15****NOTA VAN WIJZIGING**

Ontvangen 3 november 2017

Het voorstel van wet wordt als volgt gewijzigd:

De begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2018 komt te luiden:

Vaststelling van de departementale begrotingsstaten van Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2018 (bedragen x € 1.000)

Artikel	Omschrijving	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
	Totaal	14.645.803	15.223.447	99.585
	Volksgezondheid, Welzijn en Sport			
1	Volksgezondheid	652.043	666.585	8.403
3	Langdurige zorg en ondersteuning	3.978.091	3.910.770	3.441
4	Zorgbreed beleid	936.428	1.085.233	68.860
5	Jeugd	90.135	90.135	4.508
7	Oorlogsgetroffenen en Herinnering Wereldoorlog II	272.798	272.798	901
9	Algemeen	33.140	33.140	0
10	Apparaatsuitgaven	271.998	272.223	11.679
11	Nominaal en onvoorzien	- 16.181	- 16.222	0
	Medische Zorg			
2	Curatieve zorg	3.054.882	3.523.559	1.053
6	Sport en bewegen	125.320	136.135	740
8	Tegemoetkoming specifieke kosten	5.247.149	5.249.091	0

TOELICHTING

Algemeen

Als gevolg van nadere nog te maken afspraken tussen beide bewindspersonen kunnen er nog wijzigingen in de verantwoordelijkheidsverdeling komen. Als dit aan de orde is zal de Tweede Kamer hierover worden geïnformeerd.

De maatregelen die in het regeerakkoord van het kabinet-Rutte III zijn opgenomen met betrekking tot het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, zijn zoveel mogelijk in deze nota van wijziging verwerkt. Voor zover dat nog niet het geval is, zal dat gebeuren door middel van een nota van wijziging of een supplettoire begroting.

In deze nota van wijziging wordt aangegeven welke wijzigingen in de departementale begrotingsstaat zijn doorgevoerd als gevolg van de in het regeerakkoord opgenomen maatregelen of de Koninklijke besluiten. Het betreft ombuigingen en beleidsintensiveringen uit het regeerakkoord.

Artikelsgewijze toelichting bij de begrotingsartikelen

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 2

H58 Stimulering medisch specialisten in loondienst/ participatiemodel

Voor meer gelijkgerichtheid in het ziekenhuis wordt gestimuleerd dat medisch specialisten de stap maken naar het participatiemodel of loondienst.

Macro-economisch effect

De uitgavenraming van de rijksbijdrage zorgverzekeringsfonds voor financiering van verzekerden 18- is aangepast op basis van de nieuwe MLT¹-raming van het CPB, waarin de gevolgen van het regeerakkoord zijn verwerkt.

Artikel 3

Macro-economisch effect

De uitgavenraming van de Bijdrage in Kosten van Kortingen (BIKK) is aangepast op basis van de nieuwe MLT-raming van het CPB, waarin de gevolgen van het regeerakkoord zijn regeerakkoord verwerkt.

Artikel 4

H67 Verlaging eigen bijdragen Wlz

In het regeerakkoord is een drietal maatregelen ten aanzien van de eigen bijdragen in de Wlz opgenomen. In verband met de aanpassing van de processen als gevolg van de drie maatregelen maakt het CAK extra uitvoeringskosten (€ 2 miljoen per jaar).

¹ MLT staat voor Middellangetermijnverkenning

Artikel 8

M143 Aanpassing uitgavenraming Zorgtoeslag als gevolg van aanpassing heffingvrije vermogen in box 3

De verhoging van het heffingvrije vermogen in box 3 leidt tot hogere uitgaven zorgtoeslag doordat meer huishoudens binnen het vrijgestelde vermogen zullen vallen.

H74 Aanpassing uitgavenraming Zorgtoeslag als gevolg van maatregelen in de cure

Maatregelen in de cure zoals zorgakkoorden, waardoor de Zvw-uitgaven verlaagd worden, werken één op één door in een lagere nominale premie, inkomensafhankelijke bijdrage. De lagere nominale premie op zijn beurt werkt door in een lagere zorgtoeslag. De uitgavenraming voor de Zorgtoeslag wordt in verband hiermee verlaagd met € 89 miljoen in 2019, oplopend tot € 415 miljoen vanaf 2022.

H76 Aanpassing uitgavenraming zorgtoeslag als gevolg van hogere zorgpremies

De bevrozing van het eigen risico op € 385 leidt tot een lager gemiddeld eigen risico en een hogere nominale zorgpremie. Beide effecten worden meegenomen in de standaardpremie, die daardoor hoger uitvalt. Hiervoor worden verzekerden met een laag inkomen gecompenseerd via een hogere zorgtoeslag.

M133 Verlaging normpercentage zorgtoeslag paren

De zorgtoeslag van meerpersoonshuishoudens wordt vanaf 2019 verhoogd door het normpercentage te verlagen met 0,45%-punt (€ 80 miljoen).

M142 Doorwerken verhoging algemene heffingskorting

De verhoging van de algemene heffingskorting werkt door naar hogere uitkeringen via de referentiesystematiek. Hierdoor wordt er minder zorgtoeslag uitgekeerd.

Macro-economisch effect

De uitgavenraming van de zorgtoeslag is aangepast op basis van de nieuwe MLT-raming van het CPB, waarin de gevolgen van het regeerakkoord zijn verwerkt.

Meerjarige doorwerking

In de onderstaande tabellen worden per artikel de standen ontwerpbegroting 2018 vóór nota van wijziging, de mutaties in het kader van het regeerakkoord en de herverkaveling en de standen ontwerpbegroting 2018 na nota van wijziging meerjarig opgenomen.

Meerjarige doorwerking verplichtingen (Bedragen x € 1.000)

Art.	Omschrijving	2018	2019	2020	2021	2022
1	Volksgesondheid					
	Stand vóór nota van wijziging	652.043	646.406	645.741	644.637	667.093
	Stand na nota van wijziging	652.043	646.406	645.741	644.637	667.093
2	Curatieve zorg					

Art.	Omschrijving	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand vóór nota van wijziging	3.052.782	3.262.130	3.312.813	3.371.628	508.769
	<i>Maatregel regeerakkoord nr. H58 Stimulering medisch specialisten in loondienst/participatiemodel</i>	0	16.000	8.000	8.000	0
	<i>Macro-economisch effect</i>	2.100	12.100	3.500	-28.100	-11.500
3	Stand na nota van wijziging	3.054.882	3.290.230	3.324.313	3.351.528	497.269
	Langdurige zorg en ondersteuning					
	Stand vóór nota van wijziging	3.972.691	4.003.171	4.075.917	4.145.504	310.473
	<i>Macro-economisch effect</i>	5.400	-46.700	-18.100	102.000	236.300
	Stand na nota van wijziging	3.978.091	3.956.471	4.057.817	4.247.504	546.773
4	Zorgbreed beleid					
	Stand vóór nota van wijziging	934.428	1.007.077	1.052.832	921.864	875.293
	<i>Maatregel regeerakkoord nr. 67 verlaging eigen bijdragen Wlz</i>	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
	Stand na nota van wijziging	936.428	1.009.077	1.054.832	923.864	877.293
5	Jeugd					
	Stand vóór nota van wijziging	90.135	83.226	85.524	67.633	67.536
	Stand na nota van wijziging	90.135	83.226	85.524	67.633	67.536
6	Sport en bewegen					
	Stand vóór nota van wijziging	125.320	141.548	124.106	130.387	142.938
	Stand na nota van wijziging	125.320	141.548	124.106	130.387	142.938
7	Oorlogsgetroffenen en Herinnering Wereldoorlog II					
	Stand vóór nota van wijziging	272.798	255.318	240.176	225.662	211.415
	Stand na nota van wijziging	272.798	255.318	240.176	225.662	211.415
8	Tegemoetkoming specifieke kosten					
	Stand vóór nota van wijziging	5.263.880	5.736.128	6.028.362	6.484.229	6.817.525
	<i>Maatregel regeerakkoord nr. M143 Aanpassing uitgavenraming zorgtoeslag als gevolg van aanpassing heffingvrije vermogen in box 3</i>	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000
	<i>Maatregel regeerakkoord nr. H74 Aanpassing uitgavenraming zorgtoeslag als gevolg van maatregelen in de cure</i>	0	-89.000	-235.000	-389.000	-415.000
	<i>Maatregel regeerakkoord nr. H76 aanpassing uitgavenraming zorgtoeslag als gevolg van hogere zorgpremies</i>	9.000	14.000	19.000	23.000	22.000
	<i>Maatregel regeerakkoord nr. M133 verlaging normpercentage zorgtoeslag paren</i>	0	80.000	80.000	80.000	80.000
	<i>Maatregel regeerakkoord nr. M142 doorwerken verhoging algemene heffingskorting</i>	0	-30.000	-50.000	-66.000	-66.000
	<i>Macro-economisch effect</i>	-39.731	25.121	237.587	220.520	148.124
	Stand na nota van wijziging	5.247.149	5.750.249	6.093.949	6.366.749	6.600.649
9	Algemeen					
	Stand vóór nota van wijziging	33.140	35.264	40.221	45.455	40.223
	Stand na nota van wijziging	33.140	35.264	40.221	45.455	40.223
10	Apparaatsuitgaven					
	Stand vóór nota van wijziging	271.998	263.248	259.062	258.147	257.869
	Stand na nota van wijziging	271.998	263.248	259.062	258.147	257.869
11	Nominaal en onvoorzien					
	Stand vóór nota van wijziging	-16.181	-19.005	-19.136	-19.180	-19.186
	Stand na nota van wijziging	-16.181	-19.005	-19.136	-19.180	-19.186
Totaal						
	Stand voor nota van wijziging	14.653.034	15.414.511	15.845.618	16.275.966	9.879.948
	<i>Maatregelen regeerakkoord</i>	25.000	7.000	-162.000	-328.000	-363.000
	<i>Macro-economisch effect</i>	-32.231	-9.479	222.987	294.420	372.924
	Stand na nota van wijziging	14.645.803	15.412.032	15.906.605	16.242.386	9.889.872

Meerjarige doorwerking uitgaven (Bedragen x € 1.000)

Artikel	Omschrijving	2018	2019	2020	2021	2022
1	Volksgezondheid					

Artikel	Omschrijving	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand vóór nota van wijziging	666.585	683.262	652.695	647.837	667.093
	Stand na nota van wijziging	666.585	683.262	652.695	647.837	667.093
2	Curatieve zorg					
	Stand vóór nota van wijziging	3.521.459	3.202.760	3.252.854	3.372.849	3.477.608
	<i>Maatregel regeerakkoord nr. H58 Stimulering medisch specialisten in loondienst/participatiemodel</i>	0	16.000	8.000	8.000	0
	<i>Macro-economisch effect</i>	2.100	12.100	3.500	-28.100	-11.500
	Stand na nota van wijziging	3.523.559	3.230.860	3.264.354	3.352.749	3.466.108
3	Langdurige zorg en ondersteuning					
	Stand vóór nota van wijziging	3.905.370	3.929.571	4.000.617	4.068.804	4.138.773
	<i>Macro-economisch effect</i>	5.400	-46.700	-18.100	102.000	236.300
	Stand na nota van wijziging	3.910.770	3.882.871	3.982.517	4.170.804	4.375.073
4	Zorgbreed beleid					
	Stand vóór nota van wijziging	1.083.233	1.070.693	1.052.831	1.036.360	965.650
	<i>Maatregel regeerakkoord nr. 67 verlaging eigen bijdragen Wlz</i>	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
	Stand na nota van wijziging	1.085.233	1.072.693	1.054.831	1.038.360	967.650
5	Jeugd					
	Stand vóór nota van wijziging	90.135	83.226	85.524	67.633	67.536
	Stand na nota van wijziging	90.135	83.226	85.524	67.633	67.536
6	Sport en bewegen					
	Stand vóór nota van wijziging	136.135	142.078	140.341	141.057	142.938
	Stand na nota van wijziging	136.135	142.078	140.341	141.057	142.938
7	Oorlogsgetroffenen en Herinnering Wereldoorlog II					
	Stand vóór nota van wijziging	272.798	255.318	240.176	225.662	211.415
	Stand na nota van wijziging	272.798	255.318	240.176	225.662	211.415
8	Tegemoetkoming specifieke kosten					
	Stand vóór nota van wijziging	5.265.822	5.736.128	6.028.362	6.484.229	6.817.525
	<i>Maatregel regeerakkoord nr. M143 Aanpassing uitgavenraming zorgtoeslag als gevolg van aanpassing heffingvrije vermogen in box 3</i>	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000
	<i>Maatregel regeerakkoord nr. H74 Aanpassing uitgavenraming zorgtoeslag als gevolg van maatregelen in de cure</i>	0	-89.000	-235.000	-389.000	-415.000
	<i>Maatregel regeerakkoord nr. H76 aanpassing uitgavenraming zorgtoeslag als gevolg van hogere zorgpremies</i>	9.000	14.000	19.000	23.000	22.000
	<i>Maatregel regeerakkoord nr. M133 verlaging normpercentage zorgtoeslag paren</i>	0	80.000	80.000	80.000	80.000
	<i>Maatregel regeerakkoord nr. M142 doorwerken verhoging algemene heffingskorting</i>	0	-30.000	-50.000	-66.000	-66.000
	<i>Macro-economisch effect</i>	-39.731	25.121	237.587	220.520	148.124
	Stand na nota van wijziging	5.249.091	5.750.249	6.093.949	6.366.749	6.600.649
9	Algemeen					
	Stand vóór nota van wijziging	33.140	35.264	40.221	45.455	40.223
	Stand na nota van wijziging	33.140	35.264	40.221	45.455	40.223
10	Apparaatsuitgaven					
	Stand vóór nota van wijziging	272.223	263.467	259.281	258.247	257.869
	Stand na nota van wijziging	272.223	263.467	259.281	258.247	257.869
11	Nominaal en onvoorzien					
	Stand vóór nota van wijziging	-16.222	-19.005	-19.136	-19.180	-19.186
	Stand na nota van wijziging	-16.222	-19.005	-19.136	-19.180	-19.186
Totaal						
	Stand voor nota van wijziging	15.230.678	15.382.762	15.733.766	16.328.953	16.767.444
	<i>Maatregelen regeerakkoord</i>	25.000	7.000	-162.000	-328.000	-363.000
	<i>Macro-economisch effect</i>	-32.231	-9.479	222.987	294.420	372.924
	Stand na nota van wijziging	15.223.447	15.380.283	15.794.753	16.295.373	16.777.368

De ontvangsten veranderen niet.

Financieel Beeld Zorg

1. Inleiding

In deze nota van wijziging (NVW) zijn de begrotingsaanpassingen in het niet amendeerbare deel van de VWS-begroting, namelijk de bruto Zorguitgaven en -ontvangsten voor 2018–2022 onder andere voortvloeiend uit het Regeerakkoord in de onderhavige begroting (TK 34 775 XVI, nr. 2) verwerkt.

Daarnaast is de term BKZ vervangen door Uitgavenplafond Zorg en de term BKZ-uitgaven en -ontvangsten door Zorguitgaven en -ontvangsten.

Portefeuilleverdeling

Minister van VWS is voor wat betreft het Financieel Beeld Zorg verantwoordelijk voor alle uitgaven en ontvangsten, met uitzondering van de Zorgverzekeringswet (Zvw), exclusief wijkverpleging en de ggz.

In de onderstaande paragrafen wordt verder ingegaan op de ontwikkeling van het Uitgavenplafond Zorg en de ontwikkeling van de Zorguitgaven.

2. Ontwikkeling van het Uitgavenplafond Zorg en de Zorguitgaven

Voor de uitgavenkant van de begroting worden aan het begin van een kabinetsperiode afspraken gemaakt over het maximale uitgavenniveau: het Uitgavenplafond. Voor elk jaar wordt een plafond voor de totale uitgaven afgesproken dat niet overschreden mag worden. De hoogte van het

Uitgavenplafond wordt vervolgens jaarlijks aangepast aan prijsontwikkelingen. De Uitgavenplafonds van de sectoren Rijksbegroting, Sociale Zekerheid en Zorg samen vormen het totale Uitgavenplafond.

Het Uitgavenplafond Zorg is bij de start van het kabinet Rutte III voor de periode 2018–2021 vastgesteld bij Startnota. Voor het vaststellen van het Uitgavenplafond Zorg is uitgegaan van de netto Zorguitgaven bij Miljoenennota 2018 (2). Op deze stand zijn de maatregelen (3) en de macro-economische doorwerking (4) uit het Regeerakkoord verwerkt.

In tabel 1 is de opbouw van het Uitgavenplafond Zorg na verwerking van de Startnota te zien.

Tabel 1 Opbouw Uitgavenplafond Zorg 2018–2021 (bedragen x € 1 miljoen)¹

	2018	2019	2020	2021
1 Uitgavenplafond Zorg bij Startnota (=5)	72.762	72.896	77.581	82.087
2 Zorguitgaven bij Miljoenennota 2018	72.557	76.887	81.517	86.457
3 Maatregelen Regeerakkoord	172	- 5.284	- 6.145	- 7.175
4 Macro-economische doorwerking Regeerakkoord	34	1.293	2.209	2.805
5 Zorguitgaven bij Startnota (=2 t/m 4)	72.762	72.896	77.581	82.087
6 Over/onderschrijding Uitgavenplafond Zorg bij Startnota (=5-1)	0	0	0	0

¹ Als gevolg van afronding kan de som der delen afwijken van het totaal.

3. Verticale ontwikkeling van de Zorguitgaven en -ontvangsten

3.1. Verticale ontwikkeling van de totale Zorguitgaven en -ontvangsten

Tabel 2 laat vanaf de stand ontwerpbegroting 2018 de verticale ontwikkeling van de totale Zorguitgaven en -ontvangsten zien.

Tabel 2 Verticale ontwikkeling van de totale Zorguitgaven en -ontvangsten 2018–2022 (bedragen x € 1 miljoen)

	2018	2019	2020	2021	2022
Bruto Zorguitgaven ontwerpbegroting 2018	77.744,1	82.317,2	87.205,6	92.414,0	97.710,8
Bijstellingen in de bruto Zvw-uitgaven	22,0	326,1	41,8	- 547,5	- 264,3
Bijstellingen in de bruto Wlz-uitgaven	49,8	609,4	827,9	901,7	958,7
Bijstellingen in de bruto begrotingsgefinancierde Zorguitgaven	17,0	- 5.208,0	- 5.218,9	- 5.287,8	- 5.289,7
<i>Totaal bijstellingen</i>	<i>88,8</i>	<i>- 4.272,5</i>	<i>- 4.349,2</i>	<i>- 4.933,6</i>	<i>- 4.595,3</i>
Bruto Zorguitgaven Startnota	77.832,9	78.044,7	82.856,4	87.480,4	93.115,5
Zorgontvangsten ontwerpbegroting 2018	5.187,5	5.430,5	5.689,1	5.957,2	6.232,4
Bijstellingen Zvw-ontvangsten	- 100,7	- 236,5	- 382,9	- 532,9	- 573,0
Bijstellingen Wlz-ontvangsten	- 16,2	- 44,8	- 30,5	- 30,5	- 30,5
<i>Totaal bijstellingen</i>	<i>- 116,9</i>	<i>- 281,3</i>	<i>- 413,4</i>	<i>- 563,4</i>	<i>- 603,5</i>
Zorgontvangsten Startnota	5.070,6	5.149,2	5.275,7	5.393,8	5.628,9
Netto Zorguitgaven ontwerpbegroting 2018	72.556,6	76.886,7	81.516,5	86.456,8	91.478,4
<i>Bijstellingen in de netto Zorguitgaven</i>	<i>205,7</i>	<i>- 3.991,2</i>	<i>- 3.935,8</i>	<i>- 4.370,2</i>	<i>- 3.991,8</i>
Netto Zorguitgaven Startnota	72.762,4	72.895,5	77.580,8	82.086,7	87.486,6

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

Verticale ontwikkeling van de Zvw-uitgaven en -ontvangsten

Tabel 3 laat vanaf de stand ontwerpbegroting 2018 de verticale ontwikkeling van de Zvw-uitgaven en -ontvangsten zien.

Tabel 3 Verticale ontwikkeling van de Zvw-uitgaven en -ontvangsten 2018–2022 (bedragen x € 1 miljoen)

	2018	2019	2020	2021	2022
Bruto Zvw-uitgaven ontwerpbegroting 2018	48.495,3	51.168,7	53.966,1	56.819,0	60.006,2
<i>Bijstellingen Startnota</i>					
Autonoom	- 17,0	747,1	1.249,8	1.497,5	1.930,7
Loon- en prijsontwikkeling	- 17,0	747,1	1.249,8	1.497,5	1.930,7
Beleidsmatig	39,0	- 421,0	- 1.208,0	- 2.045,0	- 2.195,0
H51 Hoofdlijnenakkoorden 2019–2021	0,0	- 460,0	- 1.190,0	- 1.920,0	- 1.920,0
H52 Maatregelen genees- en hulpmiddelen	0,0	- 61,0	- 158,0	- 305,0	- 465,0
H54 Gedragseffect derving eigen risico als gevolg van HLA+geneesmiddelen	0,0	20,0	35,0	50,0	65,0
H55 Gedragseffect stabilisatie eigen risico	39,0	80,0	105,0	130,0	125,0
<i>Totaal bijstellingen</i>	<i>22,0</i>	<i>326,1</i>	<i>41,8</i>	<i>- 547,5</i>	<i>- 264,3</i>
Bruto Zvw-uitgaven Startnota	48.517,3	51.494,8	54.007,9	56.271,5	59.741,9
Zvw-ontvangsten ontwerpbegroting 2018	3.308,4	3.492,5	3.676,8	3.863,3	4.053,4
<i>Bijstellingen Startnota</i>					
Autonoom	0,3	9,5	15,1	19,1	24,0
Loon- en prijsontwikkeling	0,3	9,5	15,1	19,1	24,0
Beleidsmatig	- 101,0	- 246,0	- 398,0	- 552,0	- 597,0

	2018	2019	2020	2021	2022
H53 Doorwerking maatregelen Zvw (HLA en geneesmiddelen)	0,0	- 43,0	- 92,0	- 141,0	- 184,0
H55 Stabilisatie eigen risico 2018-2021	- 101,0	- 203,0	- 306,0	- 411,0	- 413,0
<i>Totaal bijstellingen</i>	<i>- 100,7</i>	<i>- 236,5</i>	<i>- 382,9</i>	<i>- 532,9</i>	<i>- 573,0</i>
Zvw-ontvangsten Startnota	3.207,7	3.256,0	3.293,9	3.330,4	3.480,4
<hr/>					
Netto Zvw-uitgaven ontwerpbegroting 2018	45.186,9	47.676,1	50.289,3	52.955,7	55.952,7
<i>Bijstellingen in de netto Zvw-uitgaven</i>	<i>122,7</i>	<i>562,6</i>	<i>424,7</i>	<i>- 14,6</i>	<i>308,7</i>
Netto Zvw-uitgaven Startnota	45.309,6	48.238,7	50.714,0	52.941,1	56.261,5

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

Toelichting

STARTNOTA

Uitgaven

Autonoom

Loon- en prijsontwikkeling

De raming van de loon- en prijsbijstelling van de bruto-zorguitgaven is aangepast op basis van actuele macro-economische inzichten van het Centraal Planbureau (CPB).

Beleidsmatig

H51 Hoofdlijnenakkoorden 2019-2021

Er worden opnieuw hoofdlijnenakkoorden gesloten over medisch-specialistische zorg, geestelijke gezondheidszorg, huisartsen- en multidisciplinaire zorg en wijkverpleging met een totale opbrengst die oploopt tot 1,92 miljard euro per jaar vanaf 2021. Als de uitgaven onverwacht hoger uitvallen, dan wordt het macrobeheersingsinstrument ingezet.

H52 Maatregelen genees- en hulpmiddelen

Met een samenhangend pakket aan maatregelen moeten de uitgaven aan genees- en hulpmiddelen beter worden beheerd. Dit gebeurt zo veel mogelijk door een scherpere inkoop van genees- en hulpmiddelen (inclusief barcodering), een overheveling van extramuraal naar intramuraal en een aanpassing van de Wet geneesmiddelenprijzen. Sluitpost is een aanpassing van het Geneesmiddelenvergoedingensysteem (GVS). Per 2019 worden de GVS-bijbetalingen per verzekerde gemaximeerd op € 250 per jaar.

H54 Gedragseffect derving eigen risico als gevolg van hoofdlijnenakkoorden en maatregelen genees- en hulpmiddelen

De gematigde ontwikkeling van het verplicht eigen risico (als gevolg van het beperken van de curatieve zorguitgaven) leidt tot extra zorgconsumptie en extra zorguitgaven.

H55 Gedragseffect stabilisatie eigen risico

De stabilisatie van het verplicht eigen risico op € 385 leidt tot een verlaagd remgeldeffect, dat wil zeggen extra zorgconsumptie en extra zorguitgaven.

Ontvangsten

Autonoom

Loon- en prijsontwikkeling

De raming van de ontvangsten Zvw (de opbrengst van het eigen risico) is aangepast op basis van actuele macro-economische inzichten van het Centraal Planbureau (CPB).

Beleidsmatig

H53 Doorwerking maatregelen Zvw (HLA en geneesmiddelen)

Het beperken van de curatieve zorguitgaven als gevolg van de hoofdlijnenakkoorden en de maatregelen op het terrein van de genees- en hulpmiddelen leidt tot lagere ontvangsten van het verplicht eigen risico.

H55 Stabilisatie eigen risico 2018–2021

De stabilisatie van het verplicht eigen risico op € 385 levert een derving op van de opbrengst van het eigen risico.

3.2. Verticale ontwikkeling van de Wlz-uitgaven en -ontvangsten

Tabel 4 laat vanaf de stand ontwerpbegroting 2018 de verticale ontwikkeling van de Wlz-uitgaven en -ontvangsten zien.

Tabel 4 Verticale ontwikkeling van de Wlz-uitgaven en -ontvangsten 2018–2022 (bedragen x € 1 miljoen)

	2018	2019	2020	2021	2022
Bruto Wlz-uitgaven ontwerpbegroting 2018	21.811,9	23.718,3	25.880,7	28.165,1	30.330,6
Bijstellingen Startnota					
Autonoom	49,8	549,6	965,2	1.315,0	1.703,0
Loon- en prijsontwikkeling	49,8	549,6	965,2	1.315,0	1.703,0
Beleidsmatig	0,0	136,0	208,0	213,0	188,0
H72 Terugdraaien taakstelling Wlz	0,0	136,0	208,0	213,0	188,0
Technisch	0,0	- 76,3	- 345,3	- 626,3	- 932,3
Overheveling volumegroei Wmo en Jeugd tranche 2019	0,0	- 76,3	- 76,3	- 76,3	- 76,3
A2 Accreseff. incl. aanpassing normeringssystematiek GF/PF	0,0	0,0	- 269,0	- 550,0	- 856,0
<i>Totaal bijstellingen</i>	<i>49,8</i>	<i>609,4</i>	<i>827,9</i>	<i>901,7</i>	<i>958,7</i>
Bruto Wlz-uitgaven Startnota	21.861,7	24.327,7	26.708,6	29.066,8	31.289,3
Wlz-ontvangsten ontwerpbegroting 2018	1.879,1	1.938,0	2.012,3	2.093,9	2.179,0
Bijstellingen Startnota					
Beleidsmatig	- 16,2	- 44,8	- 30,5	- 30,5	- 30,5
H67 Verlagings eigen bijdragen Wlz	- 16,2	- 44,8	- 30,5	- 30,5	- 30,5
<i>Totaal bijstellingen</i>	<i>- 16,2</i>	<i>- 44,8</i>	<i>- 30,5</i>	<i>- 30,5</i>	<i>- 30,5</i>
Wlz-ontvangsten stand Startnota	1.862,9	1.893,1	1.981,7	2.063,3	2.148,4

	2018	2019	2020	2021	2022
Netto Wlz-uitgaven ontwerpbegroting 2018	19.932,8	21.780,4	23.868,4	26.071,3	28.151,7
<i>Bijstellingen in de netto Wlz-uitgaven</i>	<i>66,0</i>	<i>654,2</i>	<i>858,4</i>	<i>932,2</i>	<i>989,2</i>
Netto Wlz-uitgaven Startnota	19.998,8	22.434,6	24.726,8	27.003,5	29.140,9

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

Toelichting

STARTNOTA

Uitgaven

Autonoom

Loon- en prijsontwikkeling

De raming van de loon- en prijsbijstelling van de bruto-zorguitgaven is aangepast op basis van actuele macro-economische inzichten van het Centraal Planbureau (CPB).

Beleidsmatig

H72 Terugdraaien taakstelling Wlz

Bij de begrotingsvoorbereiding voor 2018 is een niet-ingevulde taakstelling op de zorguitgaven geboekt om het beeld voor het Uitgavenplafond Zorg sluitend te maken. Deze taakstelling wordt in het Regeerakkoord teruggedraaid.

Overheveling volumegroei Wmo en Jeugd tranche 2019

De gereserveerde middelen voor de volume-indexatie 2019 van de Wmo- en jeugdbudgetten die voorheen tot het BKZ behoorden, worden (met uitzondering van de middelen voor de indexatie van het budget voor beschermd wonen) overgeheveld naar de algemene uitkering van het gemeentefonds en vallen daarmee onder het Uitgavenplafond voor de Rijksbegroting. De loon- en prijsindexatie 2018 en 2019 voor deze budgetten blijft conform reguliere begrotingsystematiek gereserveerd op de Wlz en wordt bij Voorjaarsnota van het betreffende jaar op basis van de dan actuele indices overgeheveld naar het gemeentefonds (Uitgavenplafond rijksbegroting).

A2 Accreffect inclusief aanpassing normeringsystematiek gemeentefonds/provinciefonds

De gereserveerde middelen voor de indexatie van de Wmo- en jeugdbudgetten die voorheen tot het BKZ behoorden, worden (met uitzondering van de middelen voor de indexatie van het budget voor beschermd wonen) vanaf 2020 afgeboekt omdat vanaf dat jaar de accessystematiek gaat gelden die vanuit het Uitgavenplafond voor de Rijksbegroting loopt.

Ontvangsten

Beleidsmatig

H67 Verlaging eigen bijdragen Wlz

De vermogensinkomensbijtelling Wlz wordt gehalveerd naar 4%. Daarnaast wordt de overgangstermijn van de lage eigen bijdrage aangepast naar 4 maanden; mensen betalen bij verhuizing naar een instelling of accommodatie voortaan 4 maanden de lage eigen bijdrage en daarna de hoge eigen bijdrage. Deze maatregel is van toepassing op cliënten die vanaf 2019 in een instelling komen wonen (geen effect op bestaande bewoners). Tot slot wordt het marginale tarief van de lage eigen bijdrage verlaagd naar 10%.

3.3. Verticale ontwikkeling van de begrotingsgefinancierde Zorguitgaven

Tabel 5 laat vanaf de stand ontwerpbegroting 2018 de verticale ontwikkeling van de begrotingsgefinancierde Zorguitgaven zien.

Tabel 5 Verticale ontwikkeling van de begrotingsgefinancierde Zorguitgaven 2018–2022 (bedragen x € 1 miljoen)

	2018	2019	2020	2021	2022
Netto begrotingsgefinancierde Zorguitgaven ontwerpbegroting 2018	7.437,0	7.430,2	7.358,9	7.429,9	7.374,0
Bijstellingen Startnota					
Autonoom	1,2	5,6	9,0	11,3	14,1
Loon- en prijsontwikkeling	1,2	5,6	9,0	11,3	14,1
Beleidsmatig	15,8	33,2	24,5	19,5	11,5
H58 Stimulering medisch specialisten in loondienst/participatiemodel	0,0	16,0	8,0	8,0	0,0
H67 Verlaging eigen bijdragen beschermd wonen	0,8	2,2	1,5	1,5	1,5
H62 Onafhankelijke cliëntondersteuning	15,0	15,0	15,0	10,0	10,0
Technisch	0,0	- 5.246,8	- 5.252,4	- 5.318,6	- 5.315,3
Overheveling sociaal domein Wmo	0,0	- 3.334,7	- 3.340,3	- 3.402,7	- 3.399,3
Overheveling sociaal domein Jeugd	0,0	- 1.912,1	- 1.912,1	- 1.915,9	- 1.915,9
<i>Totaal bijstellingen</i>	<i>17,0</i>	<i>- 5.208,0</i>	<i>- 5.218,9</i>	<i>- 5.287,8</i>	<i>- 5.289,7</i>
Netto begrotingsgefinancierde Zorguitgaven Startnota	7.454,0	2.222,2	2.140,0	2.142,1	2.084,3

Toelichting

STARTNOTA

Uitgaven

Autonoom

Loon- en prijsontwikkeling

De raming van de loon- en prijsbijstelling van de bruto-zorguitgaven is aangepast op basis van actuele macro-economische inzichten van het Centraal Planbureau (CPB).

Beleidsmatig

H58 Stimulering medisch specialisten in loondienst/participatiemodel

Voor meer gelijkgerichtheid in het ziekenhuis stimuleren we dat medisch specialisten de stap maken naar het participatiemodel of loondienst.

H67 Verlaging eigen bijdragen beschermd wonen

De maatregelen op het terrein van de verlaging van de eigen bijdragen Wlz hebben gevolgen voor de groep mensen die op grond van de Wmo een eigen bijdrage betalen voor beschermd wonen omdat voor deze groep dezelfde eigen bijdrage systematiek geldt als in de Wlz.

Gemeenten worden door het Rijk gecompenseerd voor de eigen bijdragederving die hiervan het resultaat is. Het gaat om een bedrag van structureel € 1,5 miljoen.

H62 Onafhankelijke cliëntondersteuning

Er wordt door dit kabinet extra geïnvesteerd in onafhankelijke cliëntondersteuning. In samenspraak moeten gemeenten en zorgkantoren zorgen voor een grotere bekendheid, vindbaarheid en professionaliteit van cliëntondersteuning.

Technisch

Overheveling sociaal domein Wmo

Het Wmo-budget dat voorheen tot het Uitgavenplafond Zorg behoorde, wordt (met uitzondering van het budget voor beschermd wonen) vanaf 2019 overgeheveld naar de algemene uitkering van het gemeentefonds en komt daarmee onder het Uitgavenplafond voor de Rijksbegroting.

Overheveling sociaal domein Jeugd

Het jeugdbudget dat voorheen tot het Uitgavenplafond Zorg behoorde, wordt vanaf 2019 overgeheveld naar de algemene uitkering van het gemeentefonds en komt daarmee onder het Uitgavenplafond voor de Rijksbegroting.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
H.M. de Jonge

De Minister voor Medische Zorg,
B.J. Bruins